

Kalkulacje rolnicze

Jęczmień jary

W Polsce uprawia się głównie jarą formę jęczmienia, która w strukturze zasiewów zbóż zajmuje ok. 11%. Jęczmień jary jest też podstawowym składnikiem mieszanek zbożowych, których znaczenie w uprawie jest bardzo duże (ponad 17%).

Jęczmień jest zbożem o wszechstronnym zastosowaniu. Ziarno jest wykorzystywane głównie na cele paszowe, zarówno do sporządzania mieszanek treściwych bezpośrednio w gospodarstwach, jak i w przemyśle paszowym. Drugim ważnym kierunkiem użytkowania jęczmienia jest jego wykorzystanie do produkcji słodu. Na cele browarne uprawia się głównie jęczmień jary, gdyż odmiany formy jarej cechują się lepszymi wskaźnikami technologicznymi. Poza tym jęczmień wykorzystuje się na cele konsumpcyjne w postaci kasz, płatków, kielków zbożowych oraz w piekarnictwie. Z palonego ziarna jęczmienia wytwarzana jest popularna kawa zbożowa. Ponadto o jęczmieniu zrobiło ostatnio się głośno za sprawą popularnych suplementów na utratę wagi.

Copa i Cogeca ostatnio opublikowały dane szacunkowe dotyczące europejskich zbiorów zbóż za 2018 rok, z których wynika, że całkowita produkcja zbóż w UE spadła o 12,2% w porównaniu z rokiem ubiegłym. Większość europejskich rolników dotknęły poważne susze, które nadal się utrzymują. Wg danych IERiGŻ-PIB na europejskich rynkach pod koniec roku znacząco podrożał jęczmień i pszenica. Szczególnie zdrożał jęczmień paszowy, najwięcej we Francji i Niemczech (ponad 32% w stosunku do analogicznego okresu w 2017 r.). Dla porównania ceny pszenicy wzrosły w Niemczech o 24,6%.

Z racji suszy również na polskim rynku jest znacznie mniej zboża, a to spowodowało wzrost cen. Główny Urząd Statystyczny podał powynikowy szacunek produkcji głównych upraw rolnych w 2018 r. Wynika z niego, że zbiory zbóż ogółem w Polsce zmniejszyły się o ok. 16%.

Zbiory zbóż jarych wstępnie wyznaczono na 8,4 mln ton, w tym jęczmienia jarego na 2,5 mln t i to o 13% mniej od zbiorów ubiegłorocznych. Plon jęczmienia jarego wstępnie oceniono w 2018 roku na 30,6 dt/ha, stanowi to 12% mniej niż w roku 2017 (38 dt/ha).

Wg analityków rynkowych koniec listopada miał przynieść podwyżki cen zbóż i przyniósł.

Średnia cena skupu jęczmienia paszowego w przedsiębiorstwach ustaliła się w tych dniach na poziomie 802 zł za tonę, natomiast jęczmień browarny osiągnął cenę 776 zł/t. Ceny

jęczmienia paszowego zbliżają się do średniej Unii Europejskiej – 822 zł/t. Rok temu analogicznie jęczmień paszowy w Polsce kosztował 643 zł/t, a średnio w UE 640 zł/t. Cena jęczmienia browarnego obecnie w Polsce to 692 zł/t.

Ile kosztuje jęczmień w naszym województwie? Na jakim poziomie kształtują się ceny minimalne i maksymalne? Warto prześledzić notowania cen Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego <http://www.ceny.kpodr.pl>.

Prognoza cen rynkowych opracowana 9 listopada ub.r. (w KOWR) przez Zespół Ekspertów ds. Prognozowania Cen Podstawowych Produktów Rolno-Spożywczych wskazuje na dalszy wzrost cen zbóż w I kwartale 2019 roku.

Poniższa tabela zawiera kalkulację uprawy 1 ha jęczmienia jarego według cen brutto ziarna i środków produkcji z listopada 2018 roku. Założenia metodyczne do kalkulacji znajdują Państwo na stronie www.kpodr.pl.

Kalkulacja uprawy 1 ha jęczmienia jarego

Lp.	Poziom intensywności Wyszczególnienie	Niski 30 dt/ha	Średni 40 dt/ha	Wysoki 55 dt/ha
A	Wartość produkcji	3105	3825	4905
	Nasiona jęczmienia jarego (72 zł/dt)	2160	2880	3960
	JPO ¹⁾	945	945	945
1	Materiał siewny	320	320	320
2	Nawozy mineralne	469	704	938
3	Środki ochrony roślin	56	115	368
4	Inne koszty ²⁾	27	34	41
B	Koszty bezpośrednie (1+2+3+4)	872	1173	1667
C	Nadwyżka bezpośrednia (A-B)	2233	2653	3239
5	Usługi ³⁾	480	616	700
6	Praca maszyn własnych	467	486	538
7	Pozostałe koszty ⁴⁾	707	707	707
D	Koszty pośrednie (5+6+7)	1654	1809	1945
E	Koszty całkowite (B+D)	2526	2981	3612
F	Koszt jednostkowy (zł/dt)	84,2	74,5	65,70
G	Dochód rolniczy netto (C-D)	579	844	1293
G	Dochód rolniczy netto (C-D)	579	844	1293

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Kalkulacji Rolniczych” KPODR w Minikowie

¹⁾ jednolita płatność obszarowa, płatność za zazielenienie, płatność dodatkowa,

²⁾ sznurek,

³⁾ zbiór, prasowanie słomy,

⁴⁾ utrzymanie budynków, podatki i ubezpieczenia, pozostałe koszty.

Źródło: GUS, IERiGŻ-PIB, MRiRW – ZSRIR

Urszula Rząsa
Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego